

РЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА У
ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2020. ГОДИНУ

САДРЖАЈ:

УВОД.....	2
САСТАВ И НАЧИН РАДА РЕПУБЛИЧКЕ КОМИСИЈЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА У ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	2
САСТАВ КОМИСИЈЕ.....	2
НАЧИН РАДА КОМИСИЈЕ.....	3
РЕЗУЛТАТИ РАДА	4
5. САСТАНАК ПОДОДБОРА ЗА ПРАВДУ, СЛОБОДУ И БЕЗБЈЕДНОСТ ИЗМЕЂУ ЕУ И БИХ.....	8
РАД НА НОВОМ ЗАКОНУ	10
ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	11
ЗАКОН О СПРЕЧАВАЊУ СУКОБА ИНТЕРЕСА У ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	12
ТРАНСПАРЕНТНОСТ РАДА КОМИСИЈЕ	15
УСЛОВИ РАДА У 2020. ГОДИНИ	15
МИСИЈА И ВИЗИЈА	15
ЗАКЉУЧАК.....	16

УВОД

Сходно члану 15. тачка г) Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске (у даљем тексту: Закон) обавеза Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске (у даљем тексту: Комисија) је да подноси извјештаје о свом раду Народној скупштини Републике Српске и јавности најмање једном годишње.

У складу са наведеном обавезом, у наставку се налазе најважније информације везане за рад Комисије у 2020. години.

САСТАВ И НАЧИН РАДА РЕПУБЛИЧКЕ КОМИСИЈЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА У ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

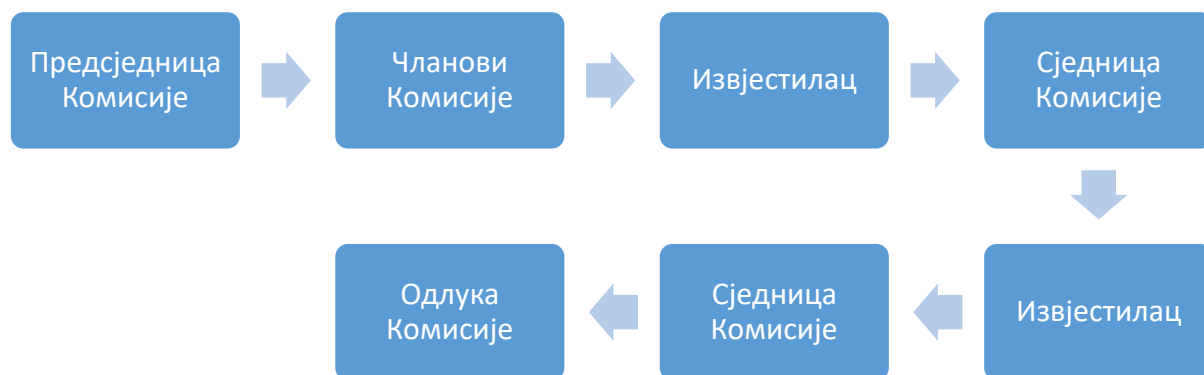
САСТАВ КОМИСИЈЕ

Предсједника и шест чланова Комисије бира Народна скупштина Републике Српске, на приједлог надлежног скупштинског тијела, на период од четири године, уз могућност поновног избора.

На основу Одлуке о избору Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске, број: 02/1-021-358/17 од 05.04.2017. године („Службени гласник Републике Српске“, број: 38/17) састав Комисије је сљедећи:

1. Обренка Слијепчевић, предсједник,
2. Небојша Гламочак, члан,
3. Војислав Марковић, члан,
4. Целил Коркут, члан,
5. Борислав Грубач, члан (разрјешен на лични захтјев „Службени гласник Републике Српске“, број 15/21),
6. Гранедина Драгојевић, члан, и
7. Гордан Јовановић, члан.

НАЧИН РАДА КОМИСИЈЕ

Комисија покреће поступак за утврђивање постојања сукоба интереса, по властитој иницијативи или на иницијативу неког физичког или правног лица, коју оцијени основаном. Одлука о покретању поступка доставља се лицу против којег се поступак покреће. Комисија прибавља доказе и утврђује чињенице непосредно или путем другог надлежног органа, те на основу истих доноси одлуку.

Такође, на захтјев органа, организације или заинтересованог лица, Комисија ће дати своје мишљење о постојању сукоба интереса.

Комисија, као колегијални орган, све одлуке мора донијети већином гласова, од укупног броја чланова. Сходно томе, на стр. 2 овог Извјештаја наведена су имена чланова Комисије.

У 2020. години одржаване су електронске сједнице, у циљу поштовања свих мјера у борби против вируса корона, јер расположиви простор у Комисији није довољан да омогући одржавање сједница у просторијама Комисије, а да при томе буде испоштована дистанца.

Сходно наведеном, сва комуникација са члановима везана за рад Комисије и рад на предметима је обављана електронским путем, те није било застоја у раду Комисије.

РЕЗУЛТАТИ РАДА

Сходно закону и прописаним надлежностима, Комисија је у току 2020. године узела у рад 40 предмета.

Завршен је рад на 37 предмета, а рад на 3 предмета је и даље у току.

У току наведене године Комисија је:

- донијела 5 рјешења- у којима није званично утврђен сукоб интереса, јер су странке својим радњама одустајале од неспојивих функција, тако да је сукоб интереса у овим случајевима превентивно ријешен,
- дала 24 мишљења- скоро у сваком је ријешен потенцијални сукоб интереса иначе би био покренут поступак,
- донијела 3 закључка- обустава поступка, јер по члановима Закона лица нису вршила функцију како то Закон налаже,
- ријешила 5 случајева усвајањем другог акта.

АКТА ДОНЕСЕНА У РАДУ КОМИСИЈЕ ОД 2009-2020. ГОДИНЕ:	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	УКУПНО
РЈЕШЕЊЕ	21	33	20	19	28	35	36	38	61	23	6	5	325
МИШЉЕЊЕ	29	25	9	9	24	24	13	44	58	18	7	24	284
ЗАКЉУЧАК	29	51	25	15	14	24	71	31	34	22	9	3	328
ДРУГА АКТА (ОДГОВОР НА ДОПИС, ИНФОРМАЦИЈЕ И СЛ.)	9	27	26	55	43	21	24	6	19	3	12	5	250
УКУПАН БРОЈ АКАТА:	88	136	80	98	109	104	144	119	172	66	34	37	1.187

Табела 1

У 2020. години Комисија је одржала 13 сједница.

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	УКУПНО
БРОЈ ОДРЖАНИХ СЈЕДНИЦА КОМИСИЈЕ	19	19	18	11	13	19	26	20	21	17	19	13	215

Табела 2 – Табеларни приказ сједница по годинама

Против првостепене одлуке Комисије, жалба се може изјавити Комисији за жалбе, такође формиране на основу Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске.

У 2020. години незадовољна странка је у 2 (два) случаја изјавила жалбу на одлуку ове Комисије, а није био ниједан управни спор, тј. Комисија није добила обавјештење о покретању истог од Комисије за жалбе.

Против коначног рјешења Комисије за жалбе може се покренути управни спор пред надлежним судом.

Ако изабрани представник, носилац извршне власти или савјетник у року од 30 дана од дана достављања коначног рјешења из члана 17. Закона не ријеши сукоб интереса, Комисија ће, у наредном року од 30 дана, коначно рјешење о утврђивању сукоба интереса доставити надлежном органу. (члан 18. Закона – Обавеза спровођења поступка престанка мандата)

Посебна напомена: Комисија је цијели мандат изузетно добро сарађивала, у консултацијама у којима су државни/локални службеници тражили мишљења, с обзиром на то да је забрањено, нпр. државном службенику обављати и одборничку функцију.

Овај сегмент се сматра најуређенијим од стране државних/локалних службеника.

Ради упознавања јавности опште, стручне и правне, а посебно рачуноводствене на опаске и приговоре у Извјештају Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске као непотпуна одступања Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске, посебан приговор кроз цијели извјештај. Комисија је одговорно и законом поткријељеним нормама реаговала, те је и одговор Главне службе за ревизију био да се „нисмо добро разумјели“.

Тачности ради, на сајту Комисије уз Извјештај приложен је текст Пословника о раду Народне скупштине, члан 60. везан за Административну комисију, дио који се односи на статусна питања, за шта Комисија има одлуку коју је приложила Главној служби за ревизију, те инсистираће да је Комисија требала тражити сагласност.

С обзиром да је одговор Главне службе за ревизију почињао „да нисмо мислили“, Комисија је исти дан све презентовала на сајту Комисије у пуном облику, и одговор Комисије, као и одговор Главне службе за ревизију.

Комисија је дана 31.05.2021. године доставила План и програм мјера, као и све везано за питања која се тичу рада и сагласности на акта Административне комисије, како је приговорила Главна служба за ревизију.

Након усвајања Годишњег извјештаја о раду Комисије на почетку календарске године, вршена је ревизија пословања Комисије од стране Главне службе за ревизију, те Комисија презентује основно у овом Годишњем извјештају јер је у међувремену именован нови сазив Комисије, те је само овај дио допуњен упознавањем чланова новог сазива Комисије на првој сједници одржаној дана 04.06.2021. године.

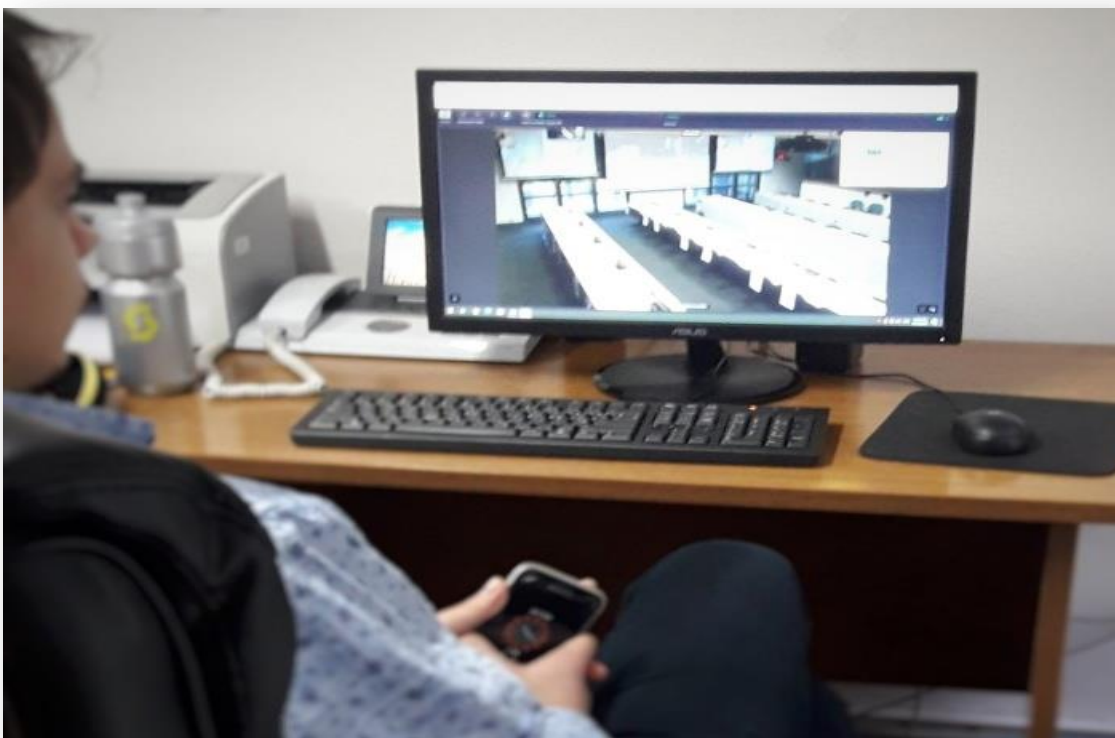
5. САСТАНАК ПОДОДБОРА ЗА ПРАВДУ, СЛОБОДУ И БЕЗБЈЕДНОСТ ИЗМЕЂУ ЕУ И БИХ

Пети састанак Пододбора за правду, слободу и безбједност у оквиру Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕУ и БиХ, одржан је 17. и 18. децембра 2020. године путем видеоконференције.

Састанком су предсјевали шефица Одјела у Генералној дирекцији Европске комисије за европску политику сусједства и преговоре о проширењу испред ЕУ, и помоћник министра у Министарству безбједности БиХ, испред БиХ.

Једна од тачака дневног реда била је и Политика борбе против корупције (други дио састанка- писане процедуре).

Комисија је прије састанка доставила све тражене информације о функционисању Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске, укључујући и статистичке податке, који су постали саставни дио Документа за дискусију.

У Извјештају за 2019. годину наведено је да је предсједница присуствовала и 4. састанку Пододбора за правду, слободу и безбједност између ЕУ и БиХ, који је одржан у Бриселу 4. и 5.12.2019. године.

Предсједница је тада презентовала све о раду Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске од оснивања.

Наведено је да ако је потребно мијењати законе, упркос свим легитимним подјелама, нпр. међу политичким странкама или нивоима власти, законодавац томе мора приступити одговорно. Без обзира на све подјеле, потребно је тражити разумна рјешења и компромисе, уклонити препреке и истражити могућности за реализацију заједничког циља.

РАД НА НОВОМ ЗАКОНУ

Предсједница као члан Комисије за спровођење Стратегије борбе против корупције у Републици Српској од 2018-2022. године присуствовала је првој сједници одржаној дана 29. јануара 2021. године.

На састанку је констатовано да је у периоду када је одређено доношење новог закона рад текао једнако у Федерацији Босне и Херцеговине, на нивоу Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Република Српска је радила по правилима европских стандарда.

ФБиХ нема ни орган, нити донесен закон који третира сукоб интереса, тако да више од половине јавних функционера у БиХ не потпадају под било какве санкције везане за ову материју.

Министарство правде и Министарство управе и локалне самоуправе нису нашла за основано да такав закон иде у даљу процедуру, из разлога што доношење закона без да ФБиХ нема ни орган, би био неравномјеран положај према функционерима у Републици Српској, што је супротно свим законским нормама.

На истом састанку, потпредсједник Владе, као предсједавајући је напоменуо да је неминовно доношење Закона о поријеклу имовине.

Предсједница Комисије је напоменула да је то круцијалан закон за једно друштво, те да без више надлежних/стручних органа то Комисија нити може, нити је овлаштена сама спроводити, па ни уз повезаност са Пореском управом РС, јер у истом морају учествовати и имовински органи, као и МУП, то је став који је ушао у записник.

ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Комисија је дана 04.11.2019. године поднијела Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности члана 12. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске.

Раније донесеном Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-70/19 од 25.09.2019. године утврђено је да Правила о поступку пред Републичком комисијом за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске и начин контроле финансијских извјештаја („Службени гласник Републике Српске“, број 31/09, 33/09, 61/09 и 13/15) нису у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске.

Због горе наведене Одлуке, Комисија је поднијела приједлог Уставном суду ради оцјењивања уставности члана 12. Закона, јер је настао правни вакуум за ову област, а Комисији је онемогућен рад по овом битном питању.

Одлуком Уставног суда Републике Српске број: У-100/19 од 28.10.2020. године одбијен је приједлог за утврђивање неуставности члана 12. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске.

Народна скупштина Републике Српске доставила је одговор Уставном суду Републике Српске у коме је, између осталог, наведено да је законодавац у потпуности остао у оквиру својих ингеренција када је, доносећи предметни Закон, уредио да су изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници дужни достављати редовне финансијске извјештаје, како је то предвиђено законом и прописима Комисије, те да ће Комисија посебним актом уредити начин контроле тог финансијског извјештаја.

Сходно горе наведеном члан 12. Закона је остао на снази, те је Комисија у 2021. години донијела нова Правила Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске и начин контроле финансијских извјештаја.

Финансијски обрасци прате одредбе Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске, те се не дотичу утврђивања поријекла имовине, јер се то мора регулисати другим законом.

ЗАКОН О СПРЕЧАВАЊУ СУКОБА ИНТЕРЕСА У ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Ради лакшег разумијевања начина рада Комисије, Комисија је у Извјештају за 2019. годину навела најзначајније одредбе Закона.

Комисија је више пута указивала на недостатке Закона, те апеловала на доношење новог Закона или измјене постојећег.

У Извјештају за 2019. годину који Комисија није излагала пред Народном скупштином Републике Српске је децидно наведено на који начин је изводиво прекршајно кажњавање.

Члан 19. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске гласи:

„(1) Новчаном казном у износу од 500 до 1.500 КМ казниће се за прекршај изабрани представник, носилац извршне власти или савјетник ако:

- 1) обавља неспојиву дужност у јавном предузећу (члан 5.),
- 2) обавља неспојиву дужност у привредном друштву (члан 6.),
- 3) закључи уговор о пружању личних услуга кршећи одредбе члана 7.,
- 4) је члан органа, предсједник или директор удружења или фондације која се финансира из буџета Републике или буџета јединице локалне самоуправе у укупном годишњем износу већем од 100.000 КМ (члан 8.),
- 5) врши забрањене активности (члан 9.) и
- 6) прими поклон или располаже поклоном кршећи одредбе члана 11.

(2) Ако је изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник прекршајем из става 1. овог члана примио поклон противно одредбама овог закона, дужан је предати органу власти из члана 11. став 4. овог закона поклон или новац који је еквивалент вриједности поклона.“

Као примјер из праксе ЦИК-а и других органа који имају у надлежности и прекршајно санкционисање, неопходно је појаснити у случају сукоба интереса како би требало регулисати ово питање:

(1) Санкције које се могу изрећи носиоцу јавне функције за кршење одредаба овог закона су:

- а) приједлог за разрјешење с дужности позивом за подношење оставке носиоцу јавне функције, или достављањем информације или правоснажног акта Централној изборној комисији Босне и Херцеговине или органу надлежном за именовање носиоца јавне функције;
- б) новчана казна, издавањем прекршајног налога од стране Комисије.

(Само примјера ради- иницијални дио за покретање поступка налогом, а у даљем току ће се примјењивати Закон о прекршајима РС)

Тек овакав образац према Закону о прекршајима РС је законит и проводив, те Комисија предлаже да се у евентуалној изради новог закона поштују норме по којима ће закон бити проводив, легалан и легитиман.

Такође, Комисија посебно указује и на члан 11. Закона, који се односи на примања поклона. Уз финансијске извјештаје коју су изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници дужни достављати, постоји обавеза достављања Обрасца за пријаву вриједности поклона (Правила Републичке комисије за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске и начин контроле финансијских извјештаја- „Службени гласник Републике Српске“, број: 12/21).

Појам вршилац дужности ниједним законом није третиран као самостална функција, већ као временски ограничена функција. Због тога Комисија не може изједначавати нпр. у члану 5. Закона појам директора јавног предузећа и вршиоца дужности директора, јер би исто значило дописивање Закона, те директно кршење Устава Републике Српске.

Чланом 9. Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске прописане су забрањене активности.

Посебно се наглашава да је тачком в) наведеног члана забрањено тражити, прихватити или примити вриједност или услугу ради гласања о било којем питању или утицати на одлуку неког органа или лица, као и тачку ж) којом је забрањено утицати на добивање послова или наруџби од органа власти у циљу стицања материјалне или нематеријалне користи за себе или другог.

Као *ponsens* имамо према ванредном правном лијеку пресуду Врховног суда Републике Српске у предмету Јовичића, у којој је наведено да је именовани могао гласати за себе. Јовичић је вршио функцију одборника испред ПДП странке и гласао за своје именовање за директора јавне установе.

Наведени предмет се налази на сајту Комисије, а суд има врло различите критеријуме за одлучивање у зависности од политичке припадности лица.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ РАДА КОМИСИЈЕ

Комисија је израдила WEB страницу, још на почетку свога рада, и ту се налазе најважније информације везане за рад ове Комисије.

Имајући у виду ситуацију са вирусом корона, Комисија настоји да све податке ажурно објављује на страници.

У 2020. години било је укупно 7258 посјета страници.

УСЛОВИ РАДА У 2020. ГОДИНИ

С обзиром на отежане услове рада у 2020. години проузроковане вирусом корона, Комисија је радила уз поштовање мјера Републичког штаба за ванредне ситуације Републике Српске.

Сходно томе, редовно је вршена дезинфекција, поштован је предвиђени размак између радника, обавезно ношење маске.

Као што је већ наведено, није било услова да се одржавају сједнице у просторијама Комисије, те су исте одржаване електронским путем.

МИСИЈА И ВИЗИЈА

МИСИЈА- радити према постојећем Закону, инсистирати на измјенама и допунама истог, ради дециднијег одређивања одузимања мандата и новчаних санкција.

ВИЗИЈА- у наредном периоду, надајући се да ће бити донесен и Закон о поријеклу имовине, као Комисија која овлаштено посједује податке о имовини, биће дио тима који ће помоћи органу на коначном утврђивању исте.

ЗАКЉУЧАК

Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске, 2020. године иако је била специфична, настојала је да све предмете рјешава ажурно, те да тражена мишљења о постојању сукобу интереса доставља у што краћем року.

Оваквим радом и приступом, настојање Комисије је у дијелу у којем може да допринесе поштовању закона и одговорном понашању.

Комисија се и даље залаже за измјене и допуне постојећег или доношење новог закона.

Поред спровођења Закона о спречавању сукоба интереса у органима власти Републике Српске, као једног вида борбе против корупције, Комисија учествује и у другим облицима борбе против исте.

Рад и дигнитет Комисије препознат је како у Републици Српској/Босни и Херцеговини, тако и у региону.

ПРЕДСЈЕДНИЦА КОМИСИЈЕ

Обренка Слијепчевић